

ክታብት ብሊናኾ ግእዝ ፍደላታኾዲ
ቆላት ብሊና ግብራ ጋቡኾል ነፍዕስትነውዲ
ድርጅኾድ

A SUMMARY OF BLIN WRITING IN GEEZ SCRIPT
AND
A GLOSSARY OF BLIN GRAMMATICAL TERMS

ተኪኤ ዓልበኪት
Tekie Alibekit

ፋጅኺ ኦሪባ 1993 አሰሎ
April 1993 Oslo Norway

Introduction

This paper is a summary of my first book, called “Blin¹ Language, Introductory Phonetics and grammar, 1st edition 1992”. The aim of this paper is to make a quick look at Ge’ez letters needed for writing Blin, and to the grammatical terms used in the above mentioned book. After receiving some feed-back from the readers of my book, and taking into consideration the ideas of other Blin writers, I felt such a paper could help in collecting more views which can be helpful on the standardization of Blin writing. The paper avoids details and focuses only to issues which seem needing attention.

The letters of the Ge’ez Alphabet, needed for writing Blin are introduced more clearly in this paper. A simple attempt is made on how to treat the writing of some propositions, (post-positions in Blin) and conjunctions, which are mostly pronounced in combination with other word forms. A glossary of grammatical and other terms is provided, with alternative words for choice. Readers are humbly requested to write their alternative choices.

Tekie Alibekit
18.04.1993

Note:

This paper, which was originally written in 1993, (A Summary of Blin Phonetics and Grammatical terms), was revised and rewritten in 2012. It is written entirely in Blin, (in Geez Script), except its title and introduction, which are also written in English, to inform about the content of this paper, to those who don't understand Blin.

---

¹Blin is one of the nine languages spoken in Eritrea. It is a Cushitic language, which is a branch of the Agaw languages.

ብዲሰና

እና አመራ ደኳኸሉል (1992) ብሊና ክታብትሲ ቋላኸሉል ሳዳ ኡራ ገረሰው ክደም ተለምሱኸ ይስትሮ ገረሰተኸ። ኔልድ ብሊና ግብራ ጋቡኸሲ (grammar) ቋለው አክትብትዲ፡ ብሊና ቆላታ እንድባዲ (dictionary) አሪው ከብተውዲ ናሰልፍ-ሰልፋይ ብሊንድ ከተብሶ ናስኮርና ናትክ ፈርሕዳኸሉል ሓበንዳኸሉል ግን።

ብሊና ክታብትሲ ቋላኸሉል እን ናን ተለዮ አኸሮ ጀረብደው፣ ገሪውድ ክድመትዲ ኩድኛዲት ላገሽ ሕበርና፣ እማ ናድክድ ከለብርሳኸሉል ናትክ ገንዕዳኸሉል (standard) ብሊና ክታብት ጠፍሕድና ግን። ኒስ ወራትሊ እርግስኒል እን ከው እና ክደም ነወየውሊ ደበልትሮ ንዩት ሻውድ አረርሰኻና ጀረብዳኸሉል እርጉኸ። ደአም ከው ናብጅኻክ ናትናቱር አካናትሊ መንደርተው አኸንዲን ጀረብረሰንክ ገሽድ ገሽ አረርሰኻና ሰዳዎኸሉል አኸላ። እማ ገሽድ ገሽ ከፍ ይሮ ላገሽ ከደምኒ ደርፍፍ ብስትራሲክ፣ ክታብትድ አረርሰኻሪ ብሊና ክታብትሲ ገሰሩ ፈርናዲ፡ ጂቫስትኻናዲኸር ካቢረና ይነድ ግን እና ወረቀት ኒስ አን ከተባኸሉል። ወረቀር ኒን እን እማና አመራ ደኳኸሉል “ብሊና ክታብትዲ፡ ግብራ ጋቡኸሉል” ያኸሉ ሰኹድ ከተባኸሉል ደጉም አኩ ስኮሮ ህምባኸሉል ግን። ኒኻ ድርኻኸሉል።

- (ሀ) ብሊና ክታብትሲ ተመምዶ ከተቢሰው ፍደላትዲ
- (ለ) ቆላት ላውላውክ አዋኸ ከተብሰን ኪድርድ ያኸሉዲ
- (ሐ) ቆላት ግብራ ጋቡኸሉል ነፍዕስትነውዲ (grammatical terms)
- (መ) ቆላት ምህሮር ክድመትሊ ነፍዕስትነውዲት ሻኸ ህምባኸሉል ግን።

እና ቆላት አወት ሀደግሶ ህምቡ ይቋለድ ፍሪሪው ካዶ አኸጊ፣ እን ይክታብሲ አንብብድኖ ናኩድኻስ እውላ ከውኸር (feed-back) ገለ ህምባኸሉል። ኒሰናኸር እን ክታብ ይኸሉል ጃብ ወሪ ኒደምቢ ከተብሰው ብሊና አክትብትሲኸር መኸልትነድ ይቋለድ ኪድራ የውልድ ገለ ቱሶ ህምባኸሉል። ብሊናውድ ደምቢኻ ወንወንኒል ካቢራ ይነድ ቆላት እንግሊሱዲ ደሽክልየውዲ ከተብሶ ህምባኸሉል። ጉርብትልኻ እን አዳም እና ወረቀት ኒስ አንብብዳኸሉል ኒቋለድ ትክሰ ዋሲስኮ ያኸሉ ቆልሲ ከተብሮር መታን አካን ካዪኸ ደለም ህምባኸሉል። ላቆል አወይሲ ፍሪርዶ ጀረባኸሉል ከዶ ቆላትሲ ናፍሪርስኒ ሰና ጃብራ-ደምቢራ እሰ ከተብን ኪደኸ።

እና ወረቀት ኒስ አንብብዳኸሉል ኒቋለስ ከተቦ ይል ወንተስሮ ተዓየባኸሉል። ኒደምቢ እን ገሪውልድ እክብሳ ቋሊል ሰረትሶ አሪ ወረቀት ብሊና ክታብትሲ ቋላኸሉል መርሓይ አኸሮ ገረሳኸሉል ደለመን ገሪ ካበና አኸሮ ገረሰኸሉል። ኒሰናኸር ይነትነቱር ደርብድ ከተብኒልድ “ንሰና ሀብንን ካቢርድና” ያኸሉ ቆላ ሻኸክ እና አን ሀብ ህምባኸሉል፣ ወሪ አሪ ደርብድ ከተቦ ኒሓሳብሲ ኒጨርድ በኒኒዲክ ትክያኸሉል አኸርድ የንታ ግን።

ተኪኤ ዓልበኪት
18.04.93

አልብዲሰና፣

እና ጂቡኸ-ትክዩኸ ያኸሉ ኩድኛ አረርኒ መታን 1993 አ.ደ. ከተባሳኸሉ ክቱብ ኒን፣ እንሰከር ሀ-መትሊ ፍደላት ብሊንው ናኸርክ ኮምፕዩተር ክታብትሲ ጠፍሖ እርግገው ናአክነድ፣ ናን ሊኸር አመራ 2012ዲትል ሓዲስድ ከተብሶ ስኮራኸሉል ግን። እን ክቱብ ጃብራ “ብሊና ክታብትዲ ግብራ ጋባኸሉል ደጉም ድርኻኸሉል” ያኸሉ ሰኹድ ስኮሮ እርጉኸሉል። ናን ደአም እን ሰኹ ክቱቡኸሉል እን ኒል ህምባ ክድመትሲ ትክሰ በርህዳ ደርብድ፣ እን ጃብራልድ እና ናን ህምባኸሉል ለወትሶ ህምባኸሉል ኒዳግልር እዳናኸሉል ሺራኸሉል ከተብሶ እርገው ድርኻኸሉል ስኮሮ ህምባኸሉል። እና ክቱብ ኒን ናን ሓዲስድ ኩድኛ አረርኒ መታን ዮ አኸጊ፣ እን ናንዲ ንድ ደምቢዲሲ ከተብውድ ሓብረዲ ካበናዲ አኸራ ያኸሉ ስታትድ ስኮሳኸሉል ግን። እን 1993ዲሲ እንታ ቋለስ ከተብድናኸርሰ ሻንሲኻ ናትክ ላት ዕበበትድ ገሪኸዲክ ሓመድደኸኸም። ኒዳግል እና ክቱብ ንድ ደምቢ 1994 አ.ደ. ገሪው ላት ሰቶክሆልምሲ ዲቢትኖ “ጠፍሖት ብሊና ክታብትድ” ያኸሉ ሰኹድ ከተብናኸሉ ክቱብ፣ ብሊና ክታብትሲ ቋላኸሉል ኒትክሲ እዳንዶ ስኮሳኸሉል ኒአክነድ፣ እና ክቱብ ኒስ ነብሰድና ገሪኸዲክ ካቢሮ ገረሳኸሉል አኸት አልብዲሰኸሉል።

ክፍል

ዋናዎች	ገጽ
ፍደላት ብሉና ጋባ ክታብትል ጀረብደው.....	1
ቆላትሲ ስዳዋኸድ ከተብኒል ካባኸ ሓብረ.....	2
ደሀይ ፈረገሳ እሻራት.....	4
ናትክ ገንዕደው ብሉና ቆላት ፍሪርና.....	5
ሰኝኝ አርፍፈው ብሉንድ.....	8

ፍደላት ግእዙ ብሊና ጋባ ክታብትል ጀረብደው

ሀ. ፍደላት ግእዙ ብሊና ጋባ ደሀይሊ አረርሰው

ሀ ለ ሐ መ ሰ ረ ሸ ቀ ቆ በ ተ ነ

አ ከ ኸ ወ ዐ የ ደ ጀ ገ ጠ ጨ ፊ

ጐ ቈ ቈ ከ ኸ ኸ

አልብዲሰና፣ እና አወት ቋልነውልድ ፍደላት ቅዳ፣ ቈዳ ደሀይ ናኸ ብሊና ጋባል ገሪኸዳክ ኒዋንትና በርሆ ህምበዙ። ለዮ ራይኒሽ (Leo Reinish) ብሊን እማኒውድ አመራ 1882 ከተባኸሉ “ጋቆ ፡ ድቆና ፡ ድቆራ ፡ ሳቆ” ዮ ደሀይ ንድ እርግነስ ቋሊሰዙ። እማና “ጋካ ” ይኒ አብልክ “ጋቆ ” ይስቱ አርገትካ እና ናንሱክ “ሀብረም ጋቆ” ይስቱ ሸኸስታኸ አካን ሓበረዙ። ኒደምቢኸር ኤ. ኤፍ. ፓልመር (A.F.Palmer) ይስታኸ አመራ 1960 ከተባኸሉ ደሀይ ኒስ ብሊና ጋባ ፍደላትዳ ሕበረ ከተባኸሉ። ናን ደምቢረድ ከዶ አመራ 1992 ከተባኸሉ “ብሊና ጋባ ጉግ” ይስታኸ ክታብሊ ተኸለገርጊስ ዮሓንስ እና ፍደል ንድ ከተብሰው ቆላተልድ “አንቂ ፡ ጨቆምና ፡ ሰድቆ..” የውሲ ከተቦ ፣ ደሀይ ንድ ዋንትነስ ትክሰ አኮዲሰዙ። ደአም ፍደላት “ቀዳ ቈ ዲሲ” ከተብሰው ብሊና ቆላት ሁመት እንተራኸሉ ትክሰ ፈረግሶ ስዙርዳሲክ፣ እና ፍደላት ኔልድ ፍሪርናኸዳክ ከተብነን ኪድራ የንታ ግን።

ለ. ፍደላት ግእዙ ብሊና ጋባ ደሀይሊ አረርሰገው፣ ደአም ቆላት አሪ ጋባልድ አዳኸርሰውሲ ከተብኒል ጀረብደው

ቸ ዘ ጸ ፐ ፕ ዠ ጸ ሸ

ሐ. ፍደላት ብሊና ጋባ ደሀይ ፍሩግ አገው ጋቡኸሲ ከተብኒል ጀረብደው
(እና ደሀይ ፍደላት ኔዳኸ ጋባ ግእዙሊ ኒሰናኸር ግእዝዳ ወንዲተው አሪ ጋባል አረርሰላ)

(1)	ኻ	ኾ	ኸ	ኻ	ኼ	ኻ	ኻ
	ለኻታ	ብኻ	ኸኻ	ለኻ	-	ልኻን	ድኻ
	ለኻቲ	ልኻ	ግድኻ	ኸኻ	-	ኪድኻ	ኸኻ
(2)	ኻጐ	-	ኻጐ	ኻጐ	ኻጐ	ኻጐ	ኻጐ
	ሰኻጐራ	-	ኻጐ	ትኻጐን	-	ሰኻጐኻ	ድኻኻኸን
	ብኻጐል	-	ሰኻጐ	ብኻጐ	-	ድኻኻኸን	

አልብዲሰና፣ እና ፍደላት አወት ቋልነው ኔን ኮምፕዩተርሊ እማና ጠፍሐ ከተብሶ ሰኻላ። ናን ደአም ግእዝ ወርድ ይስታኸ ሶፍትወይርሊ፣ ኒሰናኸር አሪ ፕሮግራማት ላውላውሊ ጠፍሐ ከተብሶ ህምበዙ። ንድካ ብሊንድ ጠፍሐዶ ከተብሮ ጀረባኸ ሶፍትወይር ግእዝ ወርድ ይስታኸሲ፣ ወሪ አሪውሲ አርዶ ገረሰዙ።

ቆላትሲ ስዳዋኸድ ከተብኒል ካባኸ ሓብረ

ሀ. አደሪ ስኻ-አብዲ : በርህድኒ ቆል አደሪኸዲ

አደሪ ስኻ-አብ (possessive pronoun) ኒቱሲ ከተብስር ገረሳኸ ቆል ታምም ግን። ላደንትክ ስኻ ጉርበትልኸር ዲወኸ።

ህምቡ.	ይኸ ኩኸ	ይናኸ እንታኸ	ይሪ ኩሪ	ይነሪ እንተሪ
	ኒን ይኸ ግን።		እንጫዲን ይናኸ ግን።	

ደአም ላደንትክ በርህድኒ ቆላት አደሪው (possessive adjectives) ስኻ ጃብል ከተብሱ ላውላውክ ናክታበት ሊኻንትል እሲሰኸ።

ህምቡ.	* ይ	ይና	* ኒ	* ና
	* ኩ	እንታ	ንር	* ና

እና አወት ቋልነውልድ እን ክታበት ናኸ ናቱሲ አከንማ ኪዳኸን? እማ እን ናጃብል ህምባኸ ስኻዲ ሕበርሰ ከተብሰን ኪድራ? ይስተው እና ናጃብል እሻረት ሸንግርዊኸ አኸሎም ህምበው ግን።

ይድ ቋልስታኸድለ እና ላ ፍደልድ ካያ ከተብሰው በርህድኒ ቆላት አደሪው ኔን፣ ደሀይ ናኸ እን ናጉርበትል ዲዋኸ ቆልዲ ትክን ዮ እንተራኸ ኒአክድ፣ ሲደግኒ እን ናጃብል ህምባኸ ስኻዲ ሕበርነ ከተብነንሎም ኪደኸ ዮንታ ግን።

ህምቡ.	ይ ግማላ	ይግማላ
	ኩ ኪድኻ	ኩኪድኻ
	ኒ ጀማ	ኒጀማ
	ና ልኻን	ናልኻን

ለ. ንሸዋ ስኻዲ: ስኻ-አብዲር ጉርበትል ከተብሱ

ንሸዋ ቆላት (prepositions or postpositions in Blin) ናብጅኻክ እን ናጃብል ህምባኸ ስኻዲ ወሪ ስኻ-አብዲ ሕበርነ ደሀይድናኸርሎም አኸነውድ፣ ክታበትልር ስኻዲ ሕበርሰ ከተብሰን ኪደኸ። ህምቡ.

ኒስ ኩእኸርድ እዊ።	ድ	to	ኒን ይዳንድ ከተብሳኸ ግን።	ድ	by
ኒስ ሙሴሲ እዊ።	ሲ	to	ኒን ሙሴሲ ገበርሳኸ ግን።	ሲ	by
ኒን ይሻኒትል ፈራኸ ግን።	ትል	to	ኒስ ካኒል ሰቀለ።	ል	on
ኒን አሸራትልድ እንታኸ ግን።	ትልድ	from	ይኸሲ ዓራትሊ ገምዲ።	ሊ	on
ኒኒ ከረንልድ እንትረሪ ግን።	ልድ	from	ኒስ ሸንጠትል ቱሲ።	ል	in
አን ዓሊዲ ፈሪያ ግን።	ዲ	with	እንቲ ወደንሊ ትዊ።	ሊ	in

ሐ. ውጫላ አሪ ቆላተል ጎርብትሶ ከተብሱ

ውጫላ (conjunction) ብጅኻነሰክ ናሹ ገረሶ ከተብሰው ቆላት ክሚኑዲን ክታብት ኒኹ ጨግም ሸኸላ። ደአም ላኹ-ለጃ እና ተለያኹል ከተብሶ ህምቦው ሰና አሪ ቆልሊ ጎርብትሰው ወሪ ከተርሰው ህምቦኩ፤ ንድኻ ናክታብት ለበካ ገምድና ጀረብደው ግን።

ህምቡ.

ወረቅትዲ ላቢስዲ ናኸለ።	ዲ-ዲ	and
መሀርስጋኸር አኸኑዲን ነብብደሊ።	ዲን	because
*ይዳን ከረንኸር አስመራኸር	ኸር/ኸር	and
ወንተተረኩ።		

እና አወት ቋልናኹል እን ጃብረድ እሻረት እስተሉ ህምብኹ (ኸር) ፣ እን ንጃብ ከተብሰክ ህምቦው ብሊና አክትብተል ላደንትክ ኒቱሲ፣ ላደንትክኻ እን ኒጃብል ዲዋኹ ቆልዲ ሕበርሰ ከተብሰክ ዲወኩ። ደሀይ እና ቆል ንዱኹ እን ኒጃብል ዲዋኹ ቆሊ ልሕም ዮ እንተራኹ አኸኑዲን፣ ኒዲ ሕበርሰ ከተብሰን ኪደኩ የንታ ግን።

መ. አሪ ቆላት መኸልትና ጀረብደው

1. እና ወሸቃ ኒን እንታ ገንጂሰና ግን።
2. አን ክድመትልድ እንቶ ሰና ወለይዶ ገንጅኹን።
3. ሳራ ንር ገር ሰና በኪቲ ግን።

እና ቆላት ስቆይረድ ሕንግጥ አኸሎም ህምቦውልድ እን ሰልፉኹ “ሰና” ያኹ አክኒ ቆልሲ (verb) ስኹሊ ለወታኹ አኸውድ፣ እን ቆል ኒጃብል ህምባኹልድ ሲድና ቋልናኹ አኸላ። ንድኻ እን ኒጃብል ህምባኹ ቆልዲ ለሓም ከተብሰን ኪደኩ የንታ ግን። እን ሺብ ሊገርሊ ከተብሶ ህምባኹ ቆላት ኒጃቡዲክ አክኒ ቆል ከሶ ወክቱኹ ግን። ንድኻ እን ኒጃብል ህምባኹ “እንቶ” ያኹ ቆልልድ ሲድና ከተብንንሉ ኪድርድ። እን ሲኸር ሺብሊ ህምባኹ “ሰና” ያኹር፣ ላወራትሲ አሪኹዲ መጢሶ ቍሊሳኹ አክኒ ቆል ከሳ አኸኑዲን፣ ቆል ኒጃቡኹልድ ሲረ ከተብሰን ኪደኩ የንታ ግን።

ሰ.	4. ደሪን እሲኹሎም።	ደሪን እሰና
	5. ውሕጥሲኹሎም	ውሕጥሰና
	6. በደድስና።	በደድስና

እና አወት ቋልና ሰና እን “እሰና” ያኹ ቆል ኒቱሲ ከተብሰንሲክ፣ እን “ሰና” ያኹ ደአም ክታብት ኒኹ ቆል ኒጃቡኹዲ ሕበርሰ ከተብሰን ኪደኩ የንታ ግን።

- ረ. 7. አዳማንድ እኹራ = አዳማንዱ እኹራ
- 8. እንዳ አኸ = እንዳኸ
- 9. አንኸር = አኸር

እና አወት ቋልና ሰና ቆላትሲ ናተማምድ ከተብናዲ፣ ድርጃድሮ ከተብናዲ ኒውክ ከለብርሳኸ አኸ ነፍዕስትነንሉ ኪድርድ።

ደሀይ ፈረጊሳ እሻራት

ይክቱብ ብሊና ክታብትዲ ግብራ ጋቡኸዲትል፣ “ደሀይ ፈረጊሳ እሻራት” ያኸ ሰኹድ ስዳዋኸድ ነብብድኒል ካብና አኸራ ዮ፣ እና ተለዩው እሻራት ኔስ ከተቦ እርግኸን።

- ሀ. ፍደል ካረምሳኸድ ሺርጃ እሻራት = (')
(consonant length)
- ሀምቡ. ድርጃኸ - ሓብርና = ላገሽ እስና
- ሺራኸ - ሓብርና = ቋሊስና (ሓብ-ብርና) (ሓ'ብርና)

- ለ. ፍደል ካረምሳኸድ እሻራት = (')
(vowel length)

- ሀምቡ. ድርጃኸ - ሸረብና = 1. ወሓጥና ፡ ድሂስና 2. ካነስ ሸረብና
- ሺራኸ - ሸረብና = ትድቀስ ላት ሻኪስና = ሸ'ረብና

እን ንጃብ ክቱብ ይኸሲ ነብብድኖ ናኩድኸስ ስከሰውልድለ፣ ናበልኸ እና እሻራት አወት ቋልነው ሺሽድሮ ነብብድኒል ሓብረ እው ናአክነድ፣ ነፍዕስትነንሎም ኪደኸ ዮነኸ። ናበልኸ ከዶ እሻራት እንገት ከተብነስ ፍሪሪነኸ። ውረድኸ ላቆል ውራ ዋሲስት እን ኒጃብል ወሪ ኒጉርብትል ሀምባ ጋብድ ፈረግስሮ ገረሰኸ ይነድ ግን። ኒስናኸር እን ፍደላት ግእዙሲ ነፍዕስተው አሪ ጋብ፣ ሀምቡንትክ ናን፣ ግእዝ፣ ትግርኛ፣ ትግሪ፣ አምሓርኛ ንጃብክ ሺሽድሮ ወሪ ይኸ ድርጃድሮ ነብብድኒ እሻራት ነፍዕስተኒ።

እማ እና አወት ገሞ ሀምባ ቋለስ ፋከርኒ ደምቢ፣ አኸት አኸራሲክ ብሊንሲ ግእዝድ ከተብኑ እሻራት እንገት ከተብና ፍሪሳኸ ተከከ። ደአም ፍደል ካረምሳኸድ ሺርጃ፣ (vowel length) ፍደል ሰልፍኸድ አብልክ፣ ፍደል አንኩርሲ ነፍዕስትነድ እንክስትሮ ገረሰት እና ሰቄት ከተብሶ ሀምባውሲ ቋልኖ፣ ኒሰነድ እን ጨገምሲ እንክኖ ገረሰነኸን።

- ሀምቡ. ድርጃኸ - ሸረብና = 1. ወሓጥና ፡ ድሂስና 2. ካነስ ሸረብና
- ጂለጥስና = ገሽሲ ዓቀድ እንቃርና
- ሺራኸ - ሸረብና = ትድቀስ ላት ሻኪስና
- ጂለጥስና = ጎረስና፣ ደነክስና (ኩደክ እንተርና)

ናትክ ንዕደው ብሊና ቆላት ጣፍሓን ፍሪርና
CHOOSING SOME STANDARD BLIN TERMS

ብሊን Blin	እንግሊስ English	ትግርኛ Tigrigna	ብሊንድ ኩፍሪርሲ ከተቢ Your choice in Blin
ክታብት፡ ሸፍሻፊት	writing	ጽሕፈት	
ከተብና፡ ሸፍሽፍና	to write	ምጽሓፍ	
ክታብ፡ ክቱብ፡ ገፍተር	book	መጽሓፍ	
ክቱብ	literature	ጽሑፍ፡ ስነ ጽሑፍ	
ከተበንታ፡ ክታባ፡ ክትባይ፡ ሸፍሽፍኹ	writer, editor	ጸሓፊይ፡ ደራሲ	
ጠፍሕዳኹ፡ ደለምዳኹ	presenter/editor	አሰናዳዊ፡ አዳላዊ	
ሰድል፡ ሰድለት፡ ሕትም፡ ሕታም	edition	ሕታም	
አንበብድና፡ ነበብድና	reading	ምንባብ፣ ንባብ	
ወረቀት በጃኸድና	copy, duplicate	ምብዛእ ወረቀት	
ተርጀምና(ለውትና)	translate	ምትርጓም	
ብዲሰና	preface	መቅደም፣ መኸፊቲ	
ቱሲሰና	introduction	መእተዊ	
ዋዓድ፡ ሀድግ፡ ወዳዕ	topic	አርእስቲ፣ ዛዕባ	
ክምና፡ ማምታ፡ ገሽ ሓበሪሰና፡ ርካብ	content	ትሕዝቶ	
ሳብ፡ ሳብ ክቱቡኹ፡ ሪጋ	line	መስርዕ	
ትልማ፣ ትልማ ክቱቡኹ	paragraph	ሕጡብ ጽሑፍ	
ፊሻ (በና)	chapter	ምዕራፍ	
ፍደል	letter, alphabet	ፊደል	
ፍደላት	letters, alphabets	ፊደላት	
ፍደል ካረጋኹ (ነበብላ ፍደል)	consonant	ተደማኢ ፊደል	
(ፍደል ካረምላኹ)		(ተንባቢ ፊደል)	
ፍደል ካራኹ (ነበብዲላ ፍደል) (ፍደል ካረምላኹ)	vowel	አደማኢ ፊደል	
		(አናባቢ ፊደል)	
ቆል	word	ቃል	
ቆላት	words	ቃላት	
ጋባ	statement, word	ዘረባ፣ ቃል	
ጋብ	language	ቋንቋ፣ ዘረባ	
ጋባት (ጋባ ስቱሪ፣ ስቱር ጋብ)	idioms	ውሳጠ ፈሊጥ ዘራርባ	
ቋላ (ረአይ)	opinion, view, suggestion	ርእይቶ	
መሀርሰና፣ ቀርዕና፣ ክንትና	learning	ምምህር	
ተብድና	studying, learning	ምጽናዕ	
መምህር፣ መሀርዳኹ፣ ቀርዕዳኹ ክንላኹ፣ ክንሱራ	teacher	መምህር	
መሀርሳኹ፣ ቀርዳኹ፣ ክንታኹ፣ ክንቱራ	student	ተመሃራይ	
እስኩላ፣ ምሀርሮ ልጃን፣ ክኪር ልጃን	school	ቤት ትምህርቲ	
ምእብ፣ በን	class, grade	ክፍለ	
ገፍተር፣ ጥራድ	exercise book	ጥራዝ	
ሳቢስ	pencil	ርሳስ	
ቢሮራ	pen	ሰሌዳ	
ሰለዳ፣ ሉሕ	blackboard, board	ናይ ሓበሪታ ጣውላ ወይ ሰሌዳ	
ፖለቲካ፣ ቦሎቲካ፣ ስያሰት	politics	ፖለቲካ	
ግዕዝ፣ ግእድ	Ge'ez	ግዕዝ	
ዳንታ፣ ታሪኽ፣ ድግም	history	ዳንታ፣ ታሪኽ	
ጀኦግራፍ	geography	ጀኦግራፍ	
ካርታ፣ ብራ ስእሊራ	map	ካርታ	
ሳይንስ	science	ስነ ፍልጠት፣ ሳይንስ	
ሺብ፣ ሕሳብ፣ ምህሮ ሺቡኹ	mathematics	ቋጽሪ፣ ሕሳብ	
እዲና፣ እድንያ፣ ዓለም	world	ዓለም	
ብሪጃር (ብርጃር)	universe	አደማስ፣ ዓለም	
ምህደ፣ ተፈጥሮ፣ ክልቀት	nature	ባህርይ፣ ባህሪያት	
መሀርሳኹ፣ ፍጥረት	creature	ፍጥረት፣ ፍጡር	
ዓስተር፣ ሰማ	sky, atmosphere	ሰማይ፣ ሃዋህው	
ፊሾ፣ መክተብ	office	ቤት ጽሕፈት	
መገለይ	address	አድራሻ	
ብስጠት፣ ቡስጠት፣ ሰታሪት	envelope	ቡስጣ፣ ሰታሪት	
ብስጠት ልጃን	post office	ቡስጣ ቤት	
ሓብረ፣ ሕብረ	information	ሓበራታ	
ድሪር፣ ከበር	news, information	ወረ/ዜና	

ብሊን Blin	እንግሊዝ English	ትግርኛ Tigrigna	ብሊንድ ኩፍረርሲ ከተባ. Your choice in Blin
ጅርናል	newspaper, journal	ጋዜጣ/መጽሔት	
ጂጅ፣ መባልስ	conversation, discussion	ዕላል/ወግሊ/ዘተ	
መደርና፣ ምዳር፣ ጋብ	speech, holding speech	መደረ/ንግግር	
ሐምደ፣ ሐምዳ፣ መሳ	thanking, gratitude, acknowledgement	ምስጋና	
ግብራ ጋቡኸ፣ ጋባ ግብራ፣ ጋባ ጉግ ለተይና ጋቡኸ	grammar,	ሰዋሱው	
በን ጋቡ	parts of speech	ናይ ዘረባ ክፍልታት	
ስኾ፣ ሱኾ	noun	ስም	
ስኾ ኣብ (ስኾ ኣብስክ)	pronoun	ክንዲ ስም	
ስኾ ከሳ፣ በርህድኒ ቆል፣ በርህዳኸ፣ አክኒ ቆል፣ እድ፣ ቆል ምሻ	adjective	ቅጽል	
አክኒ ቆል ከሳ፣ እድ ከሳ	verb	ግሲ/አንቀጽ	
ንሸዋ፣ ውሳል (ጉርቦታ)	adverb	ተውሳኸ ግሲ	
ውጨላ፣ መውጨል፣ ክሸርታ (ንሸዋ)	preposition post p.	መስተዋድድ	
ሃምገም ቆል፣ ፍክር ጋባ	conjunction	መስተጻምር	
በን ሰኾ (ሰኾ በን)	interjection	ቃል ኣጋንኖ	
ሸጅኒ ሰኾ፣ (ጉልቲ ሰኾ) (ሰኾ ጉልቲኸ)	parts of noun	ናይ ስም ክፍልታት	
ዕባቢ ሰኾ	proper noun	ናይ ተጻውዖ ስም	
ሕዩብ ሰኾ፣ ሰኾ ሕዩቡኸ	common noun	ናይ ሓባር ስም	
ሓሳብ ሰኾ፣ ሰኾ ሓሳቡኸ ፣ ስላብ ሰኾ ኣግም ሰኾ	collective noun	ናይ እኩብ ስም	
እራኩ ሰኾ፣ ሰንገታ ሰኾ	abstract noun	ናይ ረቂቕ ስም	
ሰኾ፣ ስድስ	material noun	ናይ ግዙፍ ስም	
ኢነት፣ ድንስ፣ ክልቀት	number	ቍጽረ/ ናይ ስም ምርባሕ	
ነሳኸ	gender	ጾታ	
ኡሳኸ	male	ተብዓታይ	
ዕባቢ ኸ፣ ኒድካኸ	female	አንስታይ	
ነብስክ፣ ብትብትክ	common	ናይ ሓባር	
ምእክር፣ ምያ፣ ብትር፣	neuter	አንጉል	
ቀሪም፣ ብል፣ ፣አደራ	case	ሞያ	
ክለብራኸ	subject	በዓል ቤት	
አደራኸ፣ ክማኒኸ	object	ተሰሓቢ	
ጥሉቕ ክለብራኸ	possessive	ናይ ዋንነት	
ሱቱር ክለብራኸ	direct object	ቅኑዕ ተሰሓቢ	
ሰኾ ኣብ	indirect object	ዘይቅኑዕ ተሰሓቢ	
እኸር ሰኾ ኣብ (ኢነት ሰኾ ኣብ)	pronoun	ክንዲ ስም	
እኸር ሰኾ ኣብ (ኢነት ሰኾ ኣብ)	personal pronoun	ናይ ኣካል ክንዲ ስም	
እኸር ሰኾ ኣብ (ኢነት ሰኾ ኣብ)	first person	ቀዳማይ ኣካል	
እኸር ሰኾ ኣብ (ኢነት ሰኾ ኣብ)	second person	ካልኣይ ኣካል	
እኸር ሰኾ ኣብ (ኢነት ሰኾ ኣብ)	third person	ሳልሳይ ኣካል	
አደራ ሰኾ ኣብ	possessive pronoun	ናይ ዋንነት ክንዲ ስም	
ጉርቦታ ሰኾ ኣብ	verb suffix pronoun	ደቂቕ ክንዲ ስም	
ሓበርኒ ሰኾ ኣብ	demonstrative p.n.	ኣመልካቲ ክ. ስ.	
ወንቀሪ ሰኾ ኣብ	interrogative p.n.	ናይ ሕቶ ክ. ስ.	
በርህድኒ ቆል፣ ከሳ ጋባ፣ በርህዳኸ፣ ሰኾ ከሳ	adjective	ቅጽል	
በርህድኒ ቆል ሸክሉኸ፣ ድንስ ሰኾ ከሳ	adjective of quality	ናይ ዓይነት ቅጽል	
በ. ቆል ቅያሱኸ፣ (ቅያሱ ወሪ ብድኸ ሰኾ ከሳ) (ዓደድ ሰኾ ከሳ)	adjective of quantity	ለካዲ ቅጽል	
ሺብ ፍሩግ	definite number	ዝተወሰነ ኣሃዝ	
ሺብ ሺቡኸ፣ ሺብ ድምረቱኸ	cardinal number	ቍጽራዊ ኣሃዝ	
ሺብ ቶኪኸ	ordinal number	ተርታዊ ኣሃዝ	
ሺብ ፍሩግ ኣኸጋኸ (ፈረግስጋ ሺብ)	indefinite number	ዘይተወሰነ ኣሃዝ	
በርህድኒ ቆል ሓበርኒኸ (ሓበርኒ ሰኾ ከሳ)	demonstrative adj.	ኣመልካቲ ቅጽል	

ብሊን Blin	እንግሊዝ English	ትግርኛ Tigrigna	ብሊንድ ከፍሪረሲ ከተቢ Your choice in Blin
በርሀድኒ ቆል አደሪኸ (ክምኒ ስኾ ኩሳ)	possessive adj.	ናይ ዋንነት ቅጽል	
ቢ ቆል ወንቀሪኸ (ወንቀርኒ ስኾ ኩሳ) (ወንቀሪ ስኾ ኩሳ)	adjective of question	ናይ ሕቶ ቅጽል	
አክኒ ቆል፣ እድ	verb	ግሲ	
አክኒ ቆል ካራኸ (ካራ እድ)	transitive verb	ተሳጋሪ ግሲ	
አክኒ ቆል ካራጋኸ (ካራጋ እድ)	intransitive verb	ዘይሲጋገር ግሲ	
መሱን አክኒ ቆሉ (እድ መሱን)	voice	ናይ ግሲ ዓምድታት	

አዋይን አክኒ ቆሉ (እድ አዋይን)	the mood of verb	ናይ ግሲ ክነታት	
ካበን አክኒ ቆሉ (ካበ እድ)	auxiliary verb	ሓገዙቲ ግሲ	
አውካት አክኒ ቆሉ (እድ ሁመት) (እድ አውካት)	tense	ናይ ግሲ ግዜታት	
አክኒ ቆል ከሳ፣ እድ ከሳ	adverb	ተውሳኸ ግሲ	
እ. ቆል ከሳ አዋይኦኸ (እድ ከሳ አዋይኦኸ)	adverb of condition	ናይ አገባብ ተ.ግሲ	
እ. ቆል ከሳ አካኦኸ (እድ ከሳ አካኦኸ) (አካን እድ ከሳ)	adverb of place	ናይ ቦታ ተ.ግሲ	
እ. ቆል ከሳ ወክቱኸ (እድ ከሳ ወክቱኸ) (ወክት ወሪ ሁመት እድ ከሳ)	adv. of time	ናይ ግዜ ተ.ግሲ	
እ. ቆል ከሳ ሰበቱኸ (ሰበብ እድ ከሳ) (እድ ከሳ ሰበቱኸ)	adv. of reason	ናይ ምክንያት ተ.ግሲ	
እ. ቆል ከሳ ወንቀሪኸ (ወንቀሪ እድ ከሳ)	adv. of question	ናይ ሕቶ ተውሳኸ ግሲ	

ንሽዋ (ኮርቦታ) (ክሽርታ)	preposition	መስተዋድድ	
ውጪላ፣ መውጪላ፣ ውሳል (ንሽዋ)	conjunction	መስተጻምር	
ሃምገም ቆል (ፍክር ጋባ)	interjection	ቃል ኢጋንኖ	

ድቀማ	phrase	ንኡስ ሓረግ	
ጭማ	clause	ዓቢ ሓረግ	
ጭጋጋ በሀር (እምንዱኸ)	independent or main clause	ቀንዲ ሓረግ	
ጭጋጋ ግናይ	dependent clause	ጽግዕተኛ ሓረግ	
ሓሳብ ታምም፣ ፊኻ ጋቡኸ፣ ጋባ ታምሚ፣ ስተታ	sentence	ምሉእ ሓሳብ	
ብርበራ ሓሳብ ታምም	simple sentence	ንጽል ምሉእ ሓሳብ	
ኩስስኛ ሓሳብ ታምም	multiple sentence	ተደራራቢ ምሉእ ሓ.	
ድብለቃ ሓሳብ ታምም	complex sentence	ሕውስዋስ ምሉእ ሓ.	
እሽባ ሓሳብ ታምም	double sentence	ግርብ ምሉእ ሓሳብ	
እሽሽባ ሓሳብ ታምም	compound sentence	ድርብርብ ምሉእ ሓ.	

ተከው (ተግሲል)	synonyms	ተመሳሳሊ	
ቄር	antonyms	አንጻር	
ህምቡንትክ (ህምቡ.)	for example	ንኢብነት	
ንቁጥ ክታብቱ	punctuation marks	ስርዓተ ነጥብታት	
ሳ ንቅጥት	.	ሓደ ነጥቢ	
ለኛ ንቅጥት	:	ክልተ ነጥቢ	
ንቅጥት ግናይ	፣	ነጻላ ስረዝ	
ንቅጥት በሀር	፤	ድርብ ስረዝ	
ሰጃ ንቅጥት	::	አርባዕተ ነጥቢ	
ወንቀሪ እሻረት (ወንቀርኒ ሓለገት)	፤ ?	ምልክት ሕቶ	
ፈክርስኒ እሻረት (ፍክር) (ፍክር እሻረት)	!	ትእምርተ አንክሮ	
ብልጣሓ (ኮማ)	,	ኮማ/ጭሕጋር	
ድምኒ እሻረት፣ (ሀድግ እሻረት) (ድምኒ ሓለገት)	“ ”	ምልክት ጥቅሲ	
ምኻኸ (ሴለብ)	( )	ሓጽር	
መስመር፣ ሕንጣጥ ስቋኸ / ሸሪዕ	—	መስመር	
ሕንጣጥ ድርኝኸ (ሕንጣጥ ነኮኮ)	-	-	
አከሰ፣ እከሰተከ	=	ይኸውን	
ሕገራ/ በኒ ሕገራ/ ስንጤር	/	ቁናን ሕንጻጽ	

ሺብሊ ነፍዕስትነው ቆላት
Blin terms used in mathematics

ብሊን Blin	እንግሊዝ English	ትግርኛ Tigrigna	ብሊንድ ኩፍሪርሲ ከተቢ Your choice in Blin
ኩድና (+)	addition	ምድማር	
ነቀስድና (ሸጉድና) (-)	subtraction	ምጉዳል	
በዳኸድና (ዶል) (x)	multiplication	ምብዛኸ	
በንና (፣) (/)	division	ምምቃል	
እከሊተከ (እከከተ) (=)	equal	ይኸውን	
ሺብ እሻረት (ድምረት) (#)	number (symbol)	ቁጽሪ (ምልክት)	
ባሕ	zero = 0	ዜሮ	
ስሕ	thousand=1000	ሺሕ	
ፍላሳ (ሚልዮን)	million = 1000 000	ሚልዮን	
ፍላሳ-ፍላሳ (ፍላሳልድ ፍላሳ) (ቢልዮን)	billion= 1000 000 000 000	ቢልዮን	

ስኻት አርፍፊው ብሊንድ
Names of months in Blin

ብሊን Blin	እንግሊዝ English	ትግርኛ Tigrigna	ብሊንድ ኩፍሪርሲ ከተቢ Your choice in Blin
1. ልደትሪ ልደት አርባ / ፈጋይሪሪ	January	ጥሪ	
2. ከባኸብቲትሪ ከባኸብቲር አርባ / ከባኸብቲ	February	የካቲት	
3. ክብሊሪ ክብሊ አርባ / ክብላ	March	መጋቢት	
4. ፋድኸሪ ፋድኸ አርባ / ፋድኸ	April	ምያዝያ	
5. ግምቦትሪ ግምቦት አርባ / ግምቦት	May	ግምቦት	
6. ትጂኒሪ ሚካኤል ትጂኒኸድሪ / ትጂን	June	ሰኔ	
7. ከርከትሪ ከርከር አርባ / ከርከ	July	ሐምሌ	
8. ማርያማተሪ ማርያምር አርባ / ማርያማት	August	ነሐሴ	
9. ያኸኒትሪ ያኸኒር አርባ / ያኸኒ መላቅሊሪ	September	መስከረም	
10. መተሉትሪ መተሉር አርባ / መተሉ	October	ጥቅምቲ	
11. መሸወሪ ሚካኤል መሸዋኸድሪ / መሸዋ አርባ	November	ሕዳር	
12. ትሕሳስሪ ትሕሳስ / ትሕሳስ አርባ	December	ትሕሳስ	

- ብሊና ቆላታ እንደባ ለዮ ራይኒሽ 1887 አ.ደ. ከተባኸሉ ገሽ 48፣ ኒሰናኸር ብሊና ቆላታ እንደባ ሓዲስ 1992 አ.ደ. ከተባኸሉ ገሽ 387 መኸልቲ።